

RAIŠKI KALBA – SĖKMĖ MOKSLUOSE

Gerai išsivystęs, taisyklingas kalbėjimas yra viena iš svarbiausių sėkmingą vaiko mokymąsi nulemiančių prielaidų. Tam tikrais amžiaus tarpsniais vaiko kalbėjimas turi vienokių ar kitokių spragų, tai yra normalus kalbos raidos reiškinys. Jei švepluojama ir sulaukus šešerių, būtina ieškoti priežasčių. Jei vaiko kalbėjimo aparatas turi defektų, reikia nedelsiant parodyti specialistams. Kitos dažniausiai pasitaikančios kalbėjimo raidos sutrikimų priežastys: neteisinga kalbinė aplinka – tėvų ar kitų nuolat su vaiku bendraujančių asmenų kalbėjimo trūkumai, sulėtėjusi psichinė raida, dvikalbystė ir kt. Dažniausiai pasitaikantys tarp septynmečių kalbėjimo sutrikimai – šveplavimas ir neišlavėjusi foneminė klausa. Šie kalbėjimo trūkumai turi įtakos rašybos bei skaitymo įgūdžių formavimuisi.

Jei įtariate vaiką turint kalbėjimo raidos sutrikimų, kreipkitės į mokyklos logopedą arba į psichologinę – pedagoginę tarnybą, kuri vykdo kompleksinį vaiko raidos tyrimą. Nustačius sutrikimą, išsiaiškinus jo priežastis, bus galima vaikui profesionaliai pagelbėti.

**Patarimai tėvams, kaip
paruošti mažuosius
šnekučius į mokyklą**

- ✓ Raskite laiko kiekvieną dieną po 20 min. vaikams garsiai paskaityti kokį nors tekstą – žinoma, geriausiai tiks pasakėlė. Tokiu būdu lavėja vaiko girdimasis suvokimas, vaizduotė, vėliau jie padės lengviau formuoti skaitymo bei rašymo įgūdžiams.
- ✓ Vaikams, turintiems tarimo trūkumų, naudinga kasdienė lūpų, liežuvio mankšta. Ją, paaiškinus logopedui, tėvai galėtų atlikti kartu su savo mažaisiais.
- ✓ Sekite vaiko kalbą. Netaisyklingai tariamus žodžius pakartokite patys, įpinkite juos į kokį posakį, dainelę ir kartokite kartu su mažyliu.

Įtvirtinti kalbos garsus padeda žaismingos skaičiuotės bei greitakalbės

Garsas

Skaičiuotės, greitakalbės

S	Aus, maus, bus medaus, kas to medaus paragaus, tas išeis!
Z	- Zur zur zur, - zirena zirzia. Zvimbuolytė bitė zirzia.
C	Ercik, percik, pamaguli, vyli, cyli, pacekuli, ana, drūna, it.
Š	Šimtametis šilas šis, šešiašakė ši pušis.
R	Raudo ropė raudonšonė, rytą Rimas ropę rovė.
Š, Ž	Pliumpu, pliumpu meškinai, laižo medų dovanai. Kas tuo meškinus nuvys? Jis!
Č	Ačiū, pačiū, lįsk į pečių, rasi ten skanių gyvačių. Kai pavalgysi gyvačių, pasakyki ačiū.

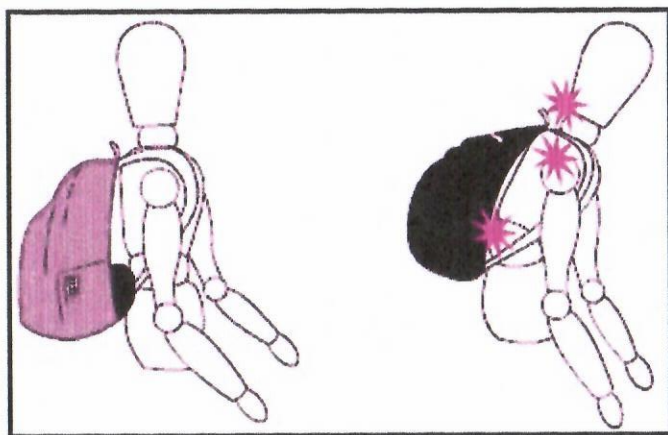
Ar pirmokas turi daryti mankštą kiekvieną rytą, o gal jam užtenka kūno kultūros pamokų mokykloje?

Pageidautina, kad vaikas rytas pasimankštintų (tai taikytina ir jo tėveliams!). Paprastai mankšta rytas tęsiasi labai neilgai, laikui bėgant ji daroma vis rečiau ir rečiau.

Kūno kultūros pamokos tik iš dalies užtikrina normalų fizinį vystymąsi. Neužtenka kelias valandas per savaitę praleisti sporto salėje ar mokyklos stadione. Vaikui reikia susikaupusią energiją išlieti tikslingai ir motyvuotai. Padeda įvairūs sporto būreliai arba aktyviau sportuojantys tėveliai.

Jeigu pirmokas linkęs kūprintis, kaip patartumėte tėvams koreguoti jo laikyseną?

Pirmiausia reikėtų bandyti pastabomis atkreipti vaiko dėmesį į tai, kaip jis sėdi arba stovi. Efektyvu, kada pastabos sakomos ir padėtis koreguojama stovint prieš veidrodį. Tada vaikas iš šono gali stebėti skirtumus tarp ydingos laikysenos ir tinkamos kūno padėties.

Be to, patarčiau tėveliams pasidomėti įvairiomis kompleksinėmis laikysenos taisymo programomis ir pratybomis. Tokių pratybų metu ne tik taisomi laikysenos trūkumai, bet ir teikiami kvalifikuotų specialistų patarimai, kaip koreguoti gyvenimo būdą.

Jeigu tėvai ketina leisti pirmoką į būrelius, ar rekomenduotumėte sporto ir kokių šakų?

Žinoma! Šiuo laikotarpiu, apie kurį kalbame, vaiko organizmas sparčiai auga ir vystosi, todėl nereikėtų rinktis tų sporto šakų, kurios lavina tik vieną ar kelis įgūdžius. Pirmenybę siūlyčiau teikti tomis, kurios įvairiapusiškai lavina vaiko

organizmą (pvz.: sportiniams šokiams, plaukimui, lengvajai atletikai).

Yra žinoma, kad ydingą laikyseną koreguoti padeda plaukiojimas, ar patartumėte pirmoką mokyti plaukti?

Taip. Plaukiojimas visapusiškai lavina organizmą. Užsiimant šia sporto šaka aktyviai dalyvauja kvėpavimo sistema, raumenų sistema (lavinami beveik visi organizmo raumenys), o apkrova kaulinei grandžiai yra mažesnė.

Svarbu ir tai, kad plaukiant raumenys dirba simetriškai abiejose kūno pusėse, kaulinės struktūros nėra kreipiamos į vieną pusę. Kūnas formuojamas taisyklingai. Gaila, kad mūsų šalyje ne itin daug mokyklų turi baseinus.